

HİSAR ŞAİRLERİNDEN NEVZAT YALÇIN ŞİİRİNDE ÖN PLANA ÇIKAN UNSURLAR

FEATURED ELEMENTS IN THE POET OF NEVZAT YALÇIN FROM HISAR POETS

ПРИМЕЧАНИЕ ЭЛЕМЕНТЫ В ТВОРЧЕСТВЕ ПОЭТА НЕВЗАТА ЯЛЧИНА ИЗ ХИСАРСКИХ ПОЭТОВ

Ahmet KARAKUŞ*

ÖZ

Yeni Türk şiiri sahasında birçok edebiyat topluluğunun yer aldığı bilinmektedir. Bunlardan biri de Hisar adlı dergi etrafında toplanan ve daha çok Mehmet Çınarlı ile anılan edebiyat topluluğudur. Bu topluluğun içinde yer alan şairlerden biri de Nevzat Yalçın'dır. Kıbrıslı bir şair olan Nevzat Yalçın Ankara'da Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde eğitim görmüş ve A' Sokağı ile Güneş ve Adam adlı şiir kitapları bulunan bir Hisar şairidir. Bu Hisar şairinin şiirlerinin toplu okunması yapıldığında bazı öğelerin ön plana çıktığı görülmektedir. Bu öğeler ise bu çalışmada "Bazı Renklerin Ön Palana Çıkarılması", "Yabancı Yerler ve Sevgiliye Hasret", "Gelenek", "Siyaset ve Eleştiri", "Batıyı Kötüleme", "Mitoloji", "Halk Arasındaki Bazı Kullanımlar", "Dilbilgisi Hataları", "El Kullanımının Belirginliği" şeklinde dokuz başlıkta incelenmiştir. Nevzat Yalçın şiirine bakıldığı zaman birçok konuda şairin şiirler yazdığı görülmektedir. Bu şiirlerin tahlilinin yapılabilmesi için ise okuyucuda belli bir bilgi birikiminin ve döneminin medyasından haberdar olması gerekmektedir. Şairin şiirinde özellikle mavi ve sarı belirgin renkler olup, yurtdışındaki sevgiliye özlem de dikkat çekmektedir. Geleneğin birçok şair tarafından eleştirildiği bir zamanda eskiyi yansıtan şiirlerinin olduğu da görülmektedir. Ayrıca şairin Türk siyasilerden bazılarına ve Batı'ya karşı eleştirel bir tavırla bazı şiirleri kaleme aldığı yer almaktadır. Şairin şiirinin bir başka teması ise mitolojidir. Nevzat Yalçın'ın halk arasında kullanılan ifadeleri de yadsımadığı bir başka husustur. Yalçın şiirinde belirgin bir unsur da dilbilgisel unsurlardır. El uzvunun işlenmesi ise şairin şiirlerinde dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yeni Türk şiiri, Topluluk, Hisar, Nevzat Yalçın, Belirgin unsurlar.

ABSTRACT

There are many literary societies in the field of New Turkish poetry. One of them is the literate community gathered around the magazine called Hisar, which is more commonly

* ORCID: [0000-0002-8102-3516](https://orcid.org/0000-0002-8102-3516) Dr. Atatürk Üniversitesi, ATA-TÖMER, ahmet.karakus@atauni.edu.tr

Hisar Şairlerinden Nevzat Yalçın Şiirinde Ön Plana Çıkan Unsurlar

remarkable for Mehmet Çınarlı. Nevzat Yalçın is a Cypriot poet and belongs to this group. He is a Hisar poet who studied Turkish Language and Literature in Ankara and has poetry books called "A' Street" and "Sun and Man." When the poems of this Hisar poet are read collectively, it is seen that some elements come to the fore. These elements are "Highlighting Some Colors," "Foreign Places and Longing for Lover," "Tradition," "Politics and Criticism," "Detracting the West," "Mythology," "Some Common Uses among the Community," "Grammar Errors," and "Prominence of Hand Use" were examined under nine headings in this study. When Nevzat Yalçın's poetry is examined, it is seen that the poet wrote poems on numerous subjects. In order to be able to analyze these poems, the reader must have a certain knowledge and be aware of the media of the period. In the poet's poetry, especially blue and yellow are prominent colors drawing attention to the longing for a lover abroad. It is also seen that there are poems reflecting the past at a time when the tradition is criticized by many poets. It is also stated that the poet wrote some poems with a critical attitude towards some of the Turkish politicians and the West. Another theme of the poet's poetry is mythology. Another point is that Nevzat Yalçın does not deny the expressions used among the people. Another prominent element in Yalçın's poetry is grammatical elements. The processing of the hand limb draws attention to the poet's poems.

Keywords: New Turkish poetry, Community, Hisar, Nevzat Yalçın, Distinctive Elements.

АННОТАЦИЯ

Известно, что существует множество литературных обществ в области новотурецкой поэзии. Одним из них является литературное сообщество, собравшееся вокруг журнала "Хисар" и чаще именуемое как "Мехмет Чынарлы". Одним из поэтов этой группы является Невзат Ялчин. Невзат Ялчин, кипрский поэт, хисарский поэт, изучавший турецкий язык и литературу в Анкаре, имеет сборники стихов под названием "Улица А" и "Солнце и человек". При коллективном чтении стихов данного хисарского поэта, некоторые элементы выходят на первый план. В нижеследующем исследовании рассматриваются указанные элементы в девяти заглавиях: "определение некоторых цветов", "чужие места и тоска по любовнику", "традиция", "политика и критика", "отрицание запада", "мифология", "некоторое определения среди людей", "грамматические ошибки" и "правильное использования терминов при обозначении человеческой руки".

При изучении поэзии Невзата Ялчина видно, что поэт писал стихи на многие темы. Чтобы иметь возможность анализировать эти стихи, читатель должен иметь определенные знания и быть в курсе средств массовой информации того периода. В поэзии поэта особенно выделяются синие и желтые цвета, а также привлекает внимание тоска по возлюбленной за границей. Также видно, что есть стихи, отражающие прошлое в то время, когда традиция подвергается критике со стороны многих поэтов. Утверждается также, что поэт написал несколько стихов с критическим отношением к некоторым турецким политикам и западу. Еще одной темой поэзии поэта является мифология. Ещё один момент, который Невзат Ялчин не отрицает, - это выражения, используемые в народе. Одним важным элементом поэзии Ялчина являются грамматические элементы. В стихах поэта обращает на себя внимание такой символ, как человеческая рука.

Ключевые слова: Новая турецкая поэзия, Община, Хисар, Невзат Ялчин, Отличительные элементы

1. GİRİŞ

Türk edebiyatında Tanzimat nesli, Servet-i Fünûn topluluğu, Fecr-i Âti grubu, Beş Hececiler, Yedi Meşaleciler, I. Yeni (Garip Hareketi), Maviciler, II. Yeni gibi birçok edebiyat topluluğundan bahsetmek mümkündür. Bu topluluklar arasında Hisar'ı da saymak gerekecektir. “Cumhuriyet devri Türk edebiyatının üçüncü, Ankara'nın ise ilk edebiyat topluluğu Hisarcılar, birbiriyle Ankara'da tanışılar” (Emiroğlu, 2011, s. 173). Ankara'nın gerek Cumhuriyet'in hemen sonrasında gerekse de bugün yeni Türk edebiyatı için önemli bir şehir olduğu bilinmektedir. Edebiyat toplulukları için İstanbul her zaman ön planda olsa da Ankara'nın yeri de yadsınamayacak bir gerçektir. Ankara'nın önemli şiiir topluluğuna ait olan ve

16 Mart 1950 tarihinde çıkmaya başlayan derginin Ocak 1957'de yayımına ara verilmiş, 1964 yılı başında yeniden çıkmaya başlayıp 1980 yılı sonuna kadar devam etmiştir. Kurucuları arasında Mûnis Faik Ozansoy, İlhan Geçer, Mehmet Çınarlı, Gültekin Sâmanoğlu, Mustafa Necati Karaer, Yahya Benekay, Fikret Sezgin, Hasan İzzet Arolat ve Osman Fehmi Özçelik bulunmakla beraber yönetimi Mehmet Çınarlı'nın üzerinde kalmış ve dergi fiilen onun tarafından çıkarılmıştır (Çınarlı, 1998, s. 127).

Bilindiği üzere Hisar topluluğu denilince ilk akla gelen şair Mehmet Çınarlı'dır. Çınarlı ile beraber birçok şairin şiirlerinin yayımlandığı Hisar'ın şairlerinden bir diğeri ise Nevzat Yalçın'dır. Kıbrıs'ın süreli yayınlarında şiir yazan, bir zaman sonra ise tanınan Nevzat Yalçın, üniversite için gittiği Ankara'da Hisar'la anılmaya başlar ve ünü de artar (Türk, 2017, s. 53).

Nevzat Yalçın'ın A' Sokağı ile Güneş ve Adam adlı iki adet şiir kitabı bulunmaktadır. Bu çalışmada bu iki şiir kitabında bulunan şiirlerde yer alan ve belirgin olarak görülen tematik hususlar verilmeye çalışılacaktır.

2. NEVZAT YALÇIN ŞİİRİNDE ÖN PLANA ÇIKAN UNSURLAR

2.1. Bazı Renklerin Ön Palana Çıkarılması

Nevzat Yalçın şiirlerinde özellikle mavi ve sarı yoğunlukta olmak üzere beyaz, pempe, siyah renklerinin bariz olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu renklerin kullanılmasının altında yatan sebepleri ortaya çıkarmak için renklerin anlamlarına bakmak gereklidir. Mavi renk barış ve huzuru çağrıştırdığı gibi fiziksel ve zihinsel açıdan rahatlamayı da sağlayan bir renktir. Mavi renk, stresi azaltmasının yanında rahatlama, düzen ve sakinlik hislerini de meydana getirir. Mavi renginin üzerinde yattığımızda sakinlik duygusu verdiği gibi bulutsuz açık mavi bir gökyüzüne baktığımızda da aynı duyguyu hissederiz (Bozdemir, 2014, s. 69). Burada verildiği gibi birçok kişinin rahatlamaya duygusu hissetmek için gökyüzüne baktığı, ayrıca denizi seyrettiği bilinmektedir. Çünkü gökyüzünün ve denizin sonsuzluğu kişiyi uçsuz bucaksız bir ruhî yoğunluğa doğru götürdüğü hissini uyandırmaktadır. Yalçın'ın kullandığı en bariz iki renkten biri olan “Sarı, hayatı coşkulandırma konusunda en iyi renktir ve güven ve iyimserliği uyarmaktadır” (Bozdemir, 2014, s. 98). Ayrıca sarının bir liderlik rengi olduğu da ifade edilmektedir (Ann, 2002, s. 192). Bu ifadeler ise sarı rengin olumlu özelliklerinin ve rahatlatıcı bir yönünün olduğunu vermektedir. Yalçın'ın belirgin bir şekilde kullandığı renklerden bir diğeri

Hisar Şairlerinden Nevzat Yalçın Şiirinde Ön Plana Çıkan Unsurlar

olan “Beyaz rengin anlamı; saflık, masumiyet, bütünlük ve tamamlamadır. Beyaz en tamamlayıcı ve en saf renktir, mükemmeliyetin rengidir. Renklerin psikolojisi açısından incelediğimizde beyaz yeni başlangıçların, temizlemenin rengidir ve bu sebepten dolayı konuşmaya yöneltir” (Bozdemir, 2014, s. 103, 104). Bilindiği üzere sağlıkçıların beyaz önlük giymelerinin sebebi olarak hastayı rahatlatma ve gelinlerin beyaz giymelerinin sebebinin ise Bozdemir’in verdiği gibi “saflık ve masumiyete” bağlamak çokça ifade edilmiş bir husustur. Şairin kullandığı renklerden biri de pembedir. Birçok toplumunda kadınlara has bir renk olarak kabul edilen, kız çocuğunun temsili olarak görülen bu rengin naifliği vermesinin yanında “pembe sezgisel ve anlayışlıdır. Empati ve hassasiyetiyle birleşen kibarlığı ve sevecenliği gösterir. Renk psikolojisi açısından bakıldığında pembe umudun işaretidir. Sıcaklık ilhamı veren, duyguları rahatlatan her şeyin tamam olduğu duygusunu veren olumlu bir renktir” (Bozdemir, 2014, s. 129). Ele alınan bu renklerin ortak özellikleri görüldüğü üzere olumlu unsurları barındırmaları, kişiyi rahatlatmaları, bireye pozitif duygular yüklemeleridir. Nevzat Yalçın’ın şiirlerinin toplu okunması sonucunda siyah rengin de çokça kullanıldığı görülecektir. Siyah renk denildiği zaman yas törenleri akla gelmektedir. Bu törenlerde insanlar siyah renge bürünmektedirler. Bu husus, hemen insanların siyaha olumsuz bir anlam yüklediğini göstermektedir. Ayrıca Batı’nın siyah insanı sömürmesini de birçok şiirinde ele alan Yalçın için siyah rengin olumsuzluğunu veren bir hususun da bu olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Çünkü “İngiltere’deyken siyahiler, Almanya’dayken de ekonomik durumu iyi olmayanlar, bir şekilde toplumların içinde ötekileştirilme kaderine maruz bırakılanlar, şairin daha çok ilgisini çekmiştir” (Türk, 2017, s. 41). Ayrıca Hatem Türk’ün belirttiği şu husus da şair için siyah rengin ne anlama geldiğini açıklamak için gayet önemli bir bilgidir: “Eşi Gerhild’in anlattığına göre Nevzat Yalçın’ın yaşamında iki korkusu vardır. Birincisi birilerinin kendisini öldürmeye çalışması, diğeri de belki buna bağlı olarak karanlık bir ortamdır” (Türk, 2017, s. 44). Burada geçen iki husus yani ölüm ve karanlık unsurları, ikisi de siyahı yani olumsuzluğu, huzursuzluğu, rahatsızlığı vermektedir. Zaten “siyahın çok fazla kullanılması, depresyona ve ruh hâli değişikliğine sebep olabilir; olumsuz bir ortam yaratabilir” (Bozdemir, 2014, s. 108). Ayrıca soğukluk, depresyon, kötümserlik... gibi hususların da siyahın olumsuz özelliklerinden (Bozdemir, 2014, s. 109) olması, bunun yanında gecenin korkutuculuğunun insana verdiği ürperti de dikkate alındığında bu rengin şair tarafından da hangi manada kullanıldığını açığa çıkarmaktadır.

Renkler hususunda yapılan bu yorumlar, şairin bazı şiirlerinde anlaşılmalıdır. Bu şiirlerinden biri *Vazo – Kadın*’dır.

“Vazom, paramparça, pul pul olmuşsun

Başak sarısı, deniz mâvisi darmadağın.

Zarar yok, hele bir dur, hele bir gör:

Tanrı’nın mevsim mevsim yaptığını,

Hoyrat ellerin döktüğünü, kırdığını” (Yalçın, 1969, s. 14)

Özellikle beşliğin ikinci mısraı bereketin çağrıştırdığı sarıyı verdiği gibi insanların bakarak rahatladığı denizle ise mavinin yaydığı huzuru vermektedir.

Ayrıca dördüncü mısra ise bir başka hususu vermektedir. Bu mısradaki bazı mevsimlerin -sonbahar ve kışın- Tanrı tarafından tarumar edildiği zamanlar olduğunun vurgulanmasıyla Tanrı'ya bir sitem olarak okunabildiği gibi sarı ile temsil edilen sonbaharın huzursuzluk verdiği de akla gelmektedir. Ancak huzurun sembolü beyazın ise kışla özdeşleşmiş olması ise renk ve psikoloji bağlamında bir zıtlık oluşturmaktadır. *Aşka Prelüd* adlı şiirde de sarı ve mavi renkler ön plana çıkmaktadır:

“Bir buğday tarlasında yürümek kış ortası
Temmuz güneşinde yanarak bir Ocak günü.
Som başaklarla oynayan rüzgâr
Ve tel tel ürperen buğday tarlası.
Mâviliklerde çırpınan bir kuş
ki kalbim...” (Yalçın, 1969, s. 15)

Mavi Bahar şiirinde de yine mavi ve sarı renkler ele alınmıştır. Nevzat Yalçın şiirinde renkler dikkate alındığında birçok renk belirgin olsa da mavi ve sarı en bariz olanlarıdır ki mavi renk Atilla İlhan (örnek olarak bk. İlhan, 2003, s.46), Gülten Akın (örnek olarak bk. Akın, 2004, s. 27) gibi birçok şairde de yer almaktadır.

Batı'da güzelliğin sembolü daha çok mavi göz ve sarı saç olarak görülmektedir. *Mavi Bahar*'da renkler güzel bir kadının göz ve saç rengi olarak şiire yansımıştır:

“Nedense, bahar deyince hep aklıma
Sarışın, mâvi gözlü bir kadın gelir.
Bu tutku mâvi'ye, bir de sarı'ya
Yemyeşil baharı bile mâvi gösterir.” (Yalçın, 1969, s. 5)

Şiirde görüldüğü üzere yeşil renk de -pekiştirilerek- kullanılsa da mavi ve sarının şiirlerdeki belirginliği diğer renklerde daha azdır.

Renk, Nevzat Yalçın'ın şiirlerinde önemli bir unsurdur. A' Sokağı'nın ilk şiiri olan “Mavi Bahar,” baştan sona renk çerçevesi olarak düzenlenmiştir. İki dörtlükten oluşan şiirde renkler sekiz kez tekrar edilir. Bu kelimeler, “mavi”, “sarışın”, “sarı”, “yemyeşil”dir. Bunun yanında renk amacıyla kullanılan “bahar”, “deniz”, “hasat zamanı”, “nisan” gibi kelimeler de şairin renk unsurlarını ne derece önemseydiğini göstermektedir (Türk, 2017, s. 146).

2.2. Yabancı Yerler ve Sevgiliye Hasret

Nevzat Yalçın'ın *A' Sokağı* adlı şiir kitabının ilk şiirlerinde bu husus işlenmektedir. İlk etapta bu şiirler yurt dışında, çok uzaklarda, Kopenhag'da, Tokyo'da, Hong Kong'da bir yabancı sevgilinin olduğu izlenimi uyandırmaktadır. Ancak Hatem Türk'ün -Mehmet Çınarlı'nın söylediğine göre- Yalçın'ın, *A' Sokağı*'ndaki ilk şiirlerini hostes olan sevgilisine yazdığını ifadesi (Türk, 2017, s. 113) şiirlerdeki kadının kim olduğunu verdiği gibi bu kadının ülkeden ülkeye giden bir gezgin olmadığını, işi gereği yurtdışına çıkan bir sevgili olduğunu da vermektedir. Bu şiirlerden biri *Kart Postal*'dır. Kartlar daha çok bayramlarda ve yılbaşlarında tanıdıklara gönderilen ve bir iki cümleyle temennilerin yazıldığı ve simli olarak tasarlanan ve kadınlara özgü olanlarının da bulunduğu bir başka iletişim

Hisar Şairlerinden Nevzat Yalçın Şiirinde Ön Plana Çıkan Unsurlar

aracıydı. Ancak bugün bu vasıtaların yerini cep telefonları ve e-postalar almaktadır. Nevzat Yalçın'ın şiir kitabının basım tarihi dikkate alındığında o günün şartlarında kart postalın öneminin devam ettiği görülecektir. *Kart Postal* şiirinde şehrin coğrafi tasviri yapıldığı gibi bir olumsuzlama da görülmektedir:

“Bir kart postal gelir Kopenhag’dan... bir yüzünde
Rıhtım boyunca mavnalar ve bir köprü.
Ebemkuşağı evler, otomobiller, göğe karşı
Ve kurşun askerler gibi insanlar Kopenhag’da.

Ne mavnalar kımıldar hafiften, ne bulutlar.” (Yalçın, 1969, s. 7)

Bir Kuzey Avrupa ülkesi olan Danimarka'nın başkenti Kopenhag'ta görülen sevgilinin işlendiği *Kart Postal*'da geçen “kurşun askerler” Danimarkalı yazar Hans Christian Andersen'in *Kurşun Asker* adlı eserini akla getirmektedir. Şiirin devamında ise sevgili Tokyo'ya uçmaktadır:

“Kart postal gelir Kopenhag’dan... arkasında
Haberler var: <<Tokyo'ya uçmak için alandayım>>
<< Hava fecî soğuk, fecî pahalı Danimarka>>

<<Böyleyse Japonya, üç güne kalmaz, dönerim...>> (Yalçın, 1969, s. 8)

Şehrin coğrafi ve ekonomik durumu olumsuzlanarak ya da bahane edilerek aslında sevgilinin dönüşü istenmektedir. Şair doğrudan bu isteğini söyleyememekte, sevgilinin ağzından şehrin kötülenmesi ön plana çıkarılarak sevgiliye duyulan özlemi verilmekte ve onun geri dönmesi istenmektedir. Zaten son mısra bu durumu açıkça göstermektedir:

“Dön sevgilim, dön, ateş pahasıymış orda her şey!” (Yalçın, 1969, s. 8)

Bir başka şiir olan *Uğurlar Olsun*'da da sevgilinin uzak ülkelere gidişi şairi üzmemekte, şair hasret içinde onu özlemekte, yine sevgilinin geri dönüşü hararetle istenmektedir:

“Kıvrak damlarıdır Hong Kong'un
Ve Buda'nın kutsal tapınağıdır seni çeken...

...

Kimonosu, yer yatağı, çayı Tokyo'nun
Ve sedef yelpazeler ardında çekik gözler,” (Yalçın, 1969, s. 9)

Bu mısralarda sevgilinin gittiği yerler verilirken,

“Ohayo, ogenki desu ka?.. Garip sözler!” (Yalçın, 1969, s. 9)

mısraında ise Japonca olduğu anlaşılan ifadeye “Garip sözler” denmesi şairin uzakları yadırgamasını, aslında bu yadırgamanın altında sevgilinin şairi yalnız bırakması, uzaklarda olması yatmaktadır. Zaten şiirin,

“Kaybolmasın sakın dönüş biletin.” (Yalçın, 1969, s. 10)

mısraında şairin bir an önce sevgilisinin dönüşünü istediği, içindeki hasretin ne denli yoğun olduğu görülmektedir. “*Bilir misin?*” şiirinin,

“Gel artık, hangi paralelindeysen yeryüzünün

...

Hele bir gel... sensizlik ölürcesine

Ne demektir, bilir misin?” (Yalçın, 1969, s. 12)

mısralarında da şair tarafından âdeta inlercesine sevgiliden dönmesi istenmektedir. Şiirin,

“Bütün merkezlerinde beynimin, tel tel,
Rüzgârda sallanır, durur telgraf direkleri.” (Yalçın, 1969, s. 12)

mısraları ise âşığın hasretini, uzakların meydana getirdiği özlemi, yabancı ülkelerdeki sevgilinin ayrılığının verdiği ızdırabı göstermektedir.

2.3. Gelenek

Türk edebiyatının Cumhuriyet sonrasında oluşan topluluklarından bazıları geleneği yadsırken bazıları ise geleneğe şiirlerinin içinde yer vermişlerdir. Gelenek denilince ise belki de ilk akla gelen şair Yahya Kemal'dir. Beyatlı'nın hemen akla gelmesinin sebebi ise modern Türkiye'nin bir ferdi ve Cumhuriyet dönemi idaresinin 1926'da Varşova'ya, 1929'da Madrid'e, 1931'de Lizbon'a orta elçi olarak, 1947'de ise Pakistan'a büyükelçi olarak gönderdiği (Okay, 1992, s. 36) yeni Türkiye'nin bir nesli olmasıdır. Yeni rejimin bir ferdi olarak Beyatlı'nın şiirlerinde eskiye de itibar etmesi ve yeni Türk şiirinin en önde gelen temsilcilerinden biri olması onun gelenek ve şiir bağlamı söz konusu edilince hemen akla gelmesine sebep olmaktadır. Ayrıca şu hususa da dikkat çekmek gerekir ki “Byron'u bedbaht eden melâl, Ortaçağ cermenliğine duyduğu nostaljik özleyiş duygusudur. Yahya Kemal de Osmanlıların dünya hâkimiyeti kurduğu ihtişamlı dönemlere hasret duymuştur” (Çetin, 2004, s. 64). Bu özlemin sebebi şairin modern Cumhuriyet'in çağdaş bir ferdi olsa da aynı zamanda onun bir Osmanlı bakiyesi de olmasındandır. Hisar'ın da geleneğe bağlı olduğu ise şu ifadelerden anlaşılmaktadır:

... eskiye körü körüne bağlanmadan eskiden ilham alarak yeniye gerçekleştirme, sanatı ideolojilerin hizmetine vermemek, Batılı sanat anlayışını kopya ve taklit etmeden tekniğinden faydalanarak millî değerler üzerine büyük kitlelerin anlayabileceği dille eserler vermek ilkeleri, Hisar'ın yayın hayatı boyunca zaman zaman pek çok yazıda dile getirilir (Emiroğlu, 2011, s. 181).

Yeni Türkiye'nin yavaş yavaş ilerlediği bir ortamda eskiye olan bağlılık dikkat çeken bir husustur. Eskiye olan muhabbetin Nevzat Yalçın'da da olduğu onun ömrünün son dönemlerinde Ahmet Haşım'ın şiirinden ve Divan şairlerinden beyitler söyleyerek geçirmesi (Türk, 2017, s. 45) nden de anlaşılabilir. Bireyin geleneğe bağlılığı veya bazı unsurlara sanatında yer vermesi kişisel tercihi olabileceği gibi bulunduğu topluluğun değerlerine önem vermesinden de olabilir. Nevzat Yalçın'ın geleneğin bayrağını tutan Hisar'ın (Türk, 2017, s. 56) bir üyesi olmasından dolayı geleneğe bağlı olduğunu söylemenin yanında onun ta Kıbrıs'ta olduğu dönemlerde Divan edebiyatı etkisinin kendisinde olması (Türk, 2017, s. 50-52) da bu husus da önemli bir etken olarak görülmelidir. Ayrıca Türk Yurdu gibi Çığır gibi Millet, Çınaraltı, Şadırvan gibi dergilerin genel özellikleriyle benzer olan Hisar dergisinin gelenekçi tavrı da ve bu tavrın Yahya Kemal'in sanat anlayışının uzantısı olması (Örgen, 2010, s. 241) hususu da Yalçın'ın gelenek ve Yahya Kemal çizgisinde de şiirler yazmasına bir sebep olarak görülebilir. Bu durumun yanında bireyin aldığı eğitimin kendisi üzerinde önemli bir iz bıraktığı da bir başka gerçektir. Okuduğu

Hisar Şairlerinden Nevzat Yalçın Şiirinde Ön Plana Çıkan Unsurlar

bölüm kişinin çizgisini, giyim kuşamını, konuşma tarzını, arkadaş çevresini vb. etkilemektedir. “Bunun yanında Nevzat Yalçın’ın Türk edebiyatının gelenek çizgisine sadık olduğunu da vurgulamak gerekir. O, almış olduğu Türk edebiyatı eğitiminin de etkisiyle geçmiş dönem Türk edebiyatını öğrenmiş ve şiirlerini bu vadiye kendine has yapısı içinde vermiştir” (Türk, 2017, s. 97, 98). Görüldüğü üzere şairin geleneğe bağlılığında eğitimin de etkili olduğu Hatem Türk’ün bu ifadelerinde verilmektedir.

Nevzat Yalçın’ın *Kıbrıs’tan Peyzaj* adlı şiirinin,
“Oysa cenk akşamıdır, şu burnun ardında bir top atımı
Bir yerde, hâlâ kalyonları Piyale Paşa’nın
Zafer türküleri ile donanmadadır.” (Yalçın, 1977, s. 69)

mısraları şairin memleketi Kıbrıs’ın bir Osmanlı mirası olduğunu vurgulamaktadır. Çünkü şiirde bahsedilen Piyâle Paşa, Kıbrıs seferi için 1570 yılında üçüncü vezir olarak görevlendirilmiş bir Osmanlı serdarıdır (Bostan, 2007, s. 297) ve şiirin bu mısraları Yahya Kemal’in şiirindeki kılıç şakırtılarının sesinin duyulduğu cenk havasını veren bir şiir olarak geleneğin izlerini taşımaktadır. Şiirin devamında Osmanlı izi daha belirgin bir şekilde görülmektedir. Bu mısralar da Osmanlı’nın fetihlerinin, savaş meydanının havasını yansıtan ve vatan toprağına dökülen kanları vurgulayan şairin gelenekten yararlanmamasının düşünülemeyeceği dizelerdir.

“Üç hilâl ve üçyüz yıl... dökülen kan sonsuz...

Söylemek ağır gelir, daha dünkü, donsuz

Rum oğlan bu haram, kanlı mîrâsa gelip konmadadır.” (Yalçın, 1977, s. 69)

Ayrıca burada görüldüğü gibi Ada’daki Türk düşmanı Rumlara karşı Yalçın’ın eleştirel söylemi de görülmektedir (Bu konuda ayrıca bk. Türk, 2017, s. 80). Zaten Yalçın’ın şiirlerinin toplu okunması sonucunda bazı şiirlerinde bu eleştirinin yer aldığı görülmektedir.

Gazel şiiri ise aa-ba-ca... kafiye dizilişi ile başlığı ile beyit formunda yazılışı ile geleneği yansıtan bir şiirdir. Bu eser yine Kıbrıs’ı ele alan ve geleneğin izlerinin görüldüğü bir şiirdir:

“Kıbrıs ufkunda görmediğin hayli zamandır

Lala Mustafa Paşa’dır, Ulubatlı Hasan’dır.” (Yalçın, 1977, s. 74)

Şiirin bu mısraları hem şekli olarak eskiyi verdiği gibi hem de tarihî olarak geleneği içermektedir. Çünkü şiirde geçen Lala Mustafa Paşa, II. Selim zamanında açılan Kıbrıs seferi hareketinin serdarıdır (Kütükoğlu, 2003, s. 73). Şair için bu mısralarda da görüldüğü gibi şiirde Osmanlı müfettihlerinin verilmesi ve Kıbrıs’ın vurgulanması şair için Kıbrıs’ın Osmanlı demek olduğunun göstergesidir. Şiirin devamındaki,

“Nice yıldır susturduğun Caferpaşa’dan

Bugün dökülen ses ve huzur, mübarek ezandır.” (Yalçın, 1977, s. 74)

mısraları da yine Kıbrıs’ı anlatmaktadır. Zira “Ağa Câfer Paşa Camii adıyla da anılan yapı, Kıbrıs Beylerbeyi Câfer Paşa tarafından XVI. yüzyıl sonunda yaptırılmıştır” (Eyice, 1992, s. 554).

Bir başka geleneğin ve Yahya Kemal'in izinin görüldüğü şiir ise *İstanbul'a Doğru* şiiridir. “Şiir, hem Hisar hem de ‘üstat’ Yahya Kemal unsurlarını göstermesi yönüyle ayrıca dikkat çekicidir” (Türk, 2017, s. 81). Şiirin şu mısraları eskiyi, geleneği, Yahya Kemal şiirindeki fetih coşkusu, Osmanlı gazavatının hararetini ve müzikalitesini vermektedir:

“Hilâllü kubbeler, eski saraylar ve duâlarla bütün
İstanbul, minarelerle elif elif, Türkün

Şerefli tuğrası, tâ fetihten beri mührü, namusu.” (Yalçın, 1977, s. 47)

Kıbrıs savaşını gören, Rumların istilasının acısını çeken şairin Osmanlı fetihlerini defalarca anmasının yanında İstanbul'un, Kıbrıs'ın Osmanlı'nın, Türk'ün yurdu olduğunu birçok kere dillendirmesi de ondaki hassasiyeti göstermektedir. Şu mısralar ise Osmanlı dinî mimarisini, inanç hassasiyetini, kendisindeki manevi huzuru yansıtmaktadır:

“<<Hû>> deyip mermer şadırvanlarda ak güvercinlere

Somaki kurnalarda günahın gömleğini

Bırakıp ölmeliyim, rûh olup kalmalıyım.” (Yalçın, 1977, s. 47)

İstanbul'a Doğru'nun son mısralarında ise gelenekten kopuş ve ayrılık hüznü söz konusu edilmektedir:

“Bu akşam bu kıyıda, göz göz olmuş bir kayadan

Ellerim, acı bir çılgıktır İstanbul'a doğru” (Yalçın, 1977, s. 47)

Bu mısraları şairdeki geleneğe olan bağlılığı veren dizeler olarak görmek gerekir. Çünkü şair bu hususu çokça dillendirmektedir.

2.4. Siyaset ve Eleştiri

Nevzat Yalçın'ın şiirlerine bakıldığı zaman siyasete yer verdiği özellikle de ağır eleştiriler yaptığı görülmektedir. Yalçın'ın 1 Eylül 1926 yılında Kıbrıs'ta doğduğu (Türk, 2017, s. 1) ve 31 Ekim 2012 'de öldüğü (Türk, 2017, s. 46) dikkate alındığı zaman bu eleştirilerin onun yaşlılık zamanlarında yapıldığı anlaşılmaktadır. Hatem Türk, Nevzat Yalçın'ın Tansu Çiller ve Necmettin Erbakan'la ilgili eleştirel yazıları olduğunu söyler. Ayrıca şairin evrakı arasında bulunduğu *Bacınâme*'de Tansu Çiller'le, *Hacınâme*'de ise Necmettin Erbakan ile ilgili duygularının olduğunu ifade eder (Türk, 2017, s. 32). Şairin şiirlerine bakıldığı zaman açık bir şekilde söylenmesi de günün yaşananları göz önünde bulundurulduğunda şairin eleştirdiği kişilerin siyasetin önemli isimleri Necmettin Erbakan, Süleyman Demirel, yeğeni Yahya Demirel ve Tansu Çiller olduğu açığa çıkmaktadır. Hatem Türk'ün Yalçın'ın şiirlerinin serüvenini gösterdiği “Hisar'dan Sonra” kısmında şairin Türkiye'deki siyasi gelişmelerin paralelinde şiirler kaleme aldığı ifadesi (Türk, 2017, s. 92, 93) de şairin siyasetle iç içe olduğunu vermektedir. Nevzat Yalçın'ın şiirlerinin toplu okunması sonucunda bu şiirler kendini göstermektedir. Şairin *Bu Ne Cür' Et, Bire Hacı?* adlı dördüğü Necmettin Erbakan'ı işaret etmektedir. Çünkü haber kaynaklarına gidildiğinde Kaddafi'nin Erbakan'ı meşhur çadırında ağırladığı (“Kaddafi'nin meşhur çadırı Erbakan'dan Sarkozy'ye, Blair'den Berlusconi'ye”, NTV, 27 Ağustos 2009, Web: <https://www.ntv.com.tr/galeri/dunya/yangin-atinayi-tehdit> ediyor,Od5oB7yVFUmFp5F78v40XA/TF0iO3IQ3EuYcnZzJ7iQVA

Hisar Şairlerinden Nevzat Yalçın Şiirinde Ön Plana Çıkan Unsurlar

adresinden 7 Temmuz 2022’de alınmıştır) görülecektir. Ayrıca Erbakan’ın tarikat şeyhlerini başbakanlık konutunda ağırlamasının günün gazetelerinde yer alması (Ergin, S. “*Tarikat iftari bardağı taşırdı*”, *Hürriyet*, 23 Ağustos 1997, Web: <https://www.hurriyet.com.tr/tarikat-iftari-bardagi-tasirdi-39260952> adresinden 7 Temmuz 2022’de alınmıştır) da ilgili dörtlükte eleştirilen siyasetçinin Necmettin Erbakan olduğunu vermektedir. Bu dörtlük şu şekildedir:

“Türkiye seninle gurur duyuyormuş, güleyim bari!

Sen laik Türkiye’ye çalınmış bir ‘kara’sın.

Konut’u Kaddafi’nin çadırı mı zannettin,

Ki yobaz müzahrefat’ını orada ağırlarsın?” (Türk, 2015, s. 87)

2000 yılında Milliyet gazetesinde yayınlanan bir haberde Süleyman Demirel’in baş ombudsman seçilebileceği belirtilmektedir (Doğan Z. “*Demirel baş ombudsman seçilebilir*”, *Milliyet*, 15 Mayıs 2000, Web: <https://www.milliyet.com.tr/the-others/demirel-bas-ombudsman-secilebilir-5319479> adresinden 7 Temmuz 2022’de alınmıştır). Bu haber ve aşağıdaki dörtlüğün ismi, eleştirilen siyasetçinin Süleyman Demirel olduğunu vermektedir. *Hazret-i Süleyman Adaleti* adlı şiir şu şekildedir:

“Ombudsman”da n’ola ki, diye sorduk, dediler:

Süleyman Peygamber’miş cediti Süleyman Bey’in;

Etti mi şimdi size iki “âdil” Süleyman?!

Siz ister “Böyük yargıç”, ister “Ombudsman” deyin.” (Türk, 2015, s. 113)

Suntacı lakabı ile bilinen ve 1975’te karıştığı hayali ihracat olayıyla tanınan Süleyman Demirel’in yeğeni Yahya Demirel’le ilgili (“*Yahya Demirel Ankara’da öldü*”, *Hürriyet*, 8 Kasım 2012, Web: <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/yahya-demirel-ankarada-oldu-21881385> adresinden 7 Temmuz 2022’de alınmıştır) haberden de anlaşıldığı üzere *Suntacı Yahya* adlı şu dörtlüğü şairin Süleyman ve Yahya Demirel’i eleştirmek için yazdığı anlaşılmaktadır:

“Ona bir şey olursa, ülkede çok şey olur...

Yeğeni Yahya için demişti Koca Emmi.

Bir banka aç, sonra soy, golay iş mi gardeşim?

Daha ne yapsın çocuk, bu da bir ekonomi!” (Türk, 2015, s. 114)

Baciname’nin “(Çok kısa bir süre önce, “altı ay iktidarda olsam, Türkiye’nin bütün ekonomi sorunlarını halleder, çekilirim” diyen etekli politikacıya armağan olsun)” (Türk, 2015, s. 123) şeklinde bir açıklamasında Tansu Çiller’e yazıldığı ve örtük bir eleştirinin yapıldığı anlaşılmakta, verilen dipnotta o zamanın başbakanının Tansu Çiller olduğunun belirtilmesi (Türk, 2015, s. 123) de bu kişinin Çiller olduğunu göstermektedir.

2.5. Batıyı Kötüleme

Sömürgecilik, güçlünün zayıf üzerinde çıkarları adına hüküm sürmesi olarak tanımlanabilir. Bu insanlık dışı uygulamanın sistemli olarak tatbiki 16. yüzyılın başlarına rastlamaktadır (Kavas, 2009, s. 394). Bugünün modern Batısının sömürgeci bir zihniyette olduğu, Afrika toplumunu acımasız bir şekilde köle hâline getirdiği bilinmektedir. Siyahî insanın topraklarının değerli olması Avrupalı için bir

cazibe noktası olmuş ve tabii kaynakların asıl sahibini tutsak hâline getirip kendi zenginliğine zenginlik kattığı bilinen bir gerçektir. Bu acımasızlığı Nevzat Yalçın da şiirinde sarıh ve eleştirel bir şekilde vermektedir.

Nevzat Yalçın, Avrupalıların yüzyıllardır dünyayı sömürdüklerini ve bu davranışlarında şimdi de bir değişikliğin olmadığını düşünmektedir. Yazar, bu inancını yazılarında da göstermektedir. O ayrıca zaman zaman Avrupa Parlamentosu'na mektuplar yazmış ve Avrupalı devletleri geçmişte yaptıkları sömürü ve istilalar için dünya kamuoyunun önünde özür dilemeye davet etmiştir (Türk, 2017, s. 30).

Şair şiirlerinde de Batılıları ağır bir şekilde tenkit etmektedir. Afrikalılar ise şiirlerinde belirgin bir yer kaplamaktadır. Bu, Nevzat Yalçın'ın insanî duruşunun şiir olarak yansımalarıdır. *Siyah Kıta* adlı dördlük bunlardan biridir:

“Bir kıta düşün ölüm gibi siyah, aç sefil...

Sineklerin üşüştüğü şiş karınlı çocuklar ah,

Analar sütsüz, bir deri bir kemik, babalar yoksul...

Batı şefkatle koşar, ucuza silâh var, silâh!...” (Türk, 2015, s. 97)

“Batı şefkatle koşar...” ifadesiyle kinaye yapan şair, bu dördülikle Afrika'nın perişan hâlini gözler önüne sermekte, “ah” ünlemiyle acısını yansıtmaktadır. Ayrıca Yalçın, Afrika'nın sefaletini göstererek ve bunun sebebi olarak kolonyalist Batıyı göstererek Avrupa'yı eleştirmektedir. Şairin Afrika'yı ön plana çıkararak Batı'ya yaptığı eleştirilerden biri de *Pişkin Batı* dördlüğüdür:

“Sömürdüler, semirdiler nice yüzyıl, sonra gittiler;

Bir iskeletler kıtasıydı geride kalan.

O gün bugündür ‘insan hakları’ türküleri

Yansır durur ‘koruyucu melek’ Avrupa’dan.” (Türk, 2015, s. 98)

Batılının Afrika'yı yoksulluk içinde bıraktığını, âdeta kanını emdiğini ancak bunlara rağmen kendini dünyaya hoş göstermek adına sözde iyi niyet söylemleri ile kandırmaya çalıştığını ama buna kimsenin kanmadığını ifade etmektedir. Ancak yine de Batı'nın hâlâ güçlü, siyah kıta'nın ise hâlâ acınacak hâlde olduğu bilinmektedir. Bu ise yazılanların, söylenenlerin, şiirlerin sadece sözde kaldığını gösterse de bu dördlüklerin şairin Batıya eleştirel haykırışı olduğu da yadsınamaz bir gerçektir. *Güzelden Yeniden Yana* adlı şiirin şu mısraı ise şairin Afrikalı bebeklere olan üzüntüsünü okuyucuya yansıtmaları olduğu söylenebilir. Bu mısra acının şiirsel bir yorumu, vicdanî bir inleyişin yansıması olarak görülebilir:

“Afrikalı bebeklerin güldüğünü duydun mu hiç?” (Türk, 2015, s. 108)

Yalçın'ın *Doktor, Önce Kendini Tedavi Et!* şiiri ise onun Batıya olan eleştirisini, bu eleştirinin yoğunluğunu sarıh bir şekilde vermektedir. Burada şair kinayeye gitmeden, âdeta haykırarak ve apaçık tenkidini yapmaktadır:

“Medice, cuira Teipsum!”

Ey Batı! Aynayı önce kirli geçmişine tut sen!

Başkalarına keyfince biçim vermeyi bırak...

Sabıkalı devletlerinle ahlâk dersi veremezsin.

“Kurnaz İkiyüzlüler Kulübü”sünüz sizler ancak...” (Türk, 2015, s. 99)

Hisar Şairlerinden Nevzat Yalçın Şiirinde Ön Plana Çıkan Unsurlar

Birçok şiirde olduğu gibi yabancı cümlelerin burada da geçmesi şairin Batı diline hâkim olduğunu göstermektedir. Bu durum şairin Batıyı bildiğini ortaya koymaktadır. Bu da Yalçın'ın eleştiri yaparken bunu sadece etrafından duyarak yapmadığını çıkarmaktadır. Ayrıca Ey! nidası şairdeki öfkenin de ifadesi olarak yorumlanabilir ki seslenişin hemen sonrasındaki ifadeler şairdeki öfkeyi zaten göstermektedir.

2.6. Mitoloji

Modern Türk şiirinde mitolojik öğelerin kullanımına çeşitli şairlerde yer verildiği görülmektedir. Bu husus şiirde işlenen duyguları pekiştirmek amacıyla kullanılmaktadır. Nevzat Yalçın'ın bazı şiirlerinde de mitolojik unsurlara değinilmiştir. Bu şiirlerden biri de *Pancur*'dur. Yalçın'ın şiirlerine ayrıntılı bir şekilde bakıldığı zaman cinsellik unsurunun fazla işlenmediği anlaşılabacaktır. Ancak *Pancur*'un

“Ne güvercinlerin kanat sesleri,
Ne aşkı, okşayışı bir kadının
Özlediğim barışı getiremez.

Zevki yok Venüs'ün kırık kollarının.” (Yalçın, 1969, s. 42)

şeklindeki mısralarında cinsellik unsuru “Venüs” ile kısmen de olsa ele alınmıştır. Buradaki Venüs'ü gezegen olarak değerlendirmemek lazımdır. Zira Afrodit, Roma'daki adıyla Venüs'tür (Sears, 2022, s. 62). Şiirde Venüs'ün kişileştirme yapılarak insana benzetilmesi de buradaki kavramın gezegen olmadığına bir başka işarettir. Ayrıca şiirdeki “Zevk” sözcüğü de cinselliği ve aşkı akla getirmekte ki “barış ve uyumun birleştirici görünümüne ancak aşk âmilinin hâkim olmasıyla ulaşılır ve Empedokles bu etkiyi Tanrıça Afrodit'e nisbet eder. Bu filozofa göre cinsel birleşme dahi kozmolojik birleşmenin ne ölçüde etkili olduğu hakkında fikir veren tecrübî bir göstergedir” (Kutluer, 1991, s. 17). Burada, cinselliğin temsili Venüs'ün dahi zevkinin olmaması bir olumsuzlama olarak görülmelidir. Ayrıca Tanrıça'nın barış ile bağdaştırılması hususu ele alındığı zaman ise Kutluer'in ifadelerine de dayanarak mısralar için şu yorum yapılabilir: Aşk ve cinsellik barış ile alakalıdır ancak bunlar dahi barışı getirememektedirler. Bu husus da yaşanan durumun vahametine işaretler.

Afrodit'in Hamamı'nda şiiri de hem başlığıyla hem de içeriğinde geçen bazı öğelerle mitolojiyi içeren bir şiir olup şu mısralarında ise cinsellik işlendiği görülmektedir:

“Gördüm de bu gün gönlümü bir şerare sardı
Karşımda evet, Afrodit'in kendisi vardı.

Üç bin sene evvel gibi kaltak, yine zinde
Gözler de sulanmış gibi şehvet denizinde!

...

Zevkiyle kudurdum da tutuşmuş gibi yandım
Bir an ona ersem diye çılgınca uzandım” (Türk, 2015, s. 55)

Şu mısralarda yer alan “Afrodit’in [şuh] kakkahasının” ise yine cinsel bir hazzın ürünü olduğu düşünülebilir:

“Bir kubbe... Çürümüş nasıl ottan ve yosundan

Kalmış bir akis Afrodit’in kakkahasından!” (Türk, 2015, s. 54)

Sone şiirinde ise bir başka mitolojik unsur Vulcan’dan bahsedilmektedir. Bu mitolojik varlık Roma’da Vulcan adıyla, Yunan’da Hephaistos olarak anılır (Sears, 2022, s. 230). Hephaistos/Vulcan hakkında ifade edilen şu bilgiler de dikkat çekici olup şiiri açıklar niteliktedir: “Hephaistos şanslı bir tanrıdır: Aşk, tutku ve arzu tanrıçası Afrodit’le evliydi. Şehevi aşk tanrıçasının seksisi ve yakışıklı biriyle evlenmiş olduğunu sanırsınız ama hayır. Hephaistos usta bir zanaatkârdı ama çirkin ve topaldı (Sears, 2022, s. 139).

Şiirin ilgili dörtlüğü şu şekildedir:

“Güneş’in erittiği dağlarsa şu altın tepeler

Örsünde ne döversin ateş ilâhı total Vulkan?

Nedir bu kıvılcım tâ Yunan’dan beri, tâ Roma’dan;

Ve neden ey ilâh, Batı değil güneşin battığı yer?” (Türk, 2015, s. 61)

Bu mısralar şairdeki mitoloji bilgisinin işaretidir. Ayrıca okuyucunun da mitolojiye hâkim olması ancak bu şiiri anlamasını sağlayacaktır.

2.7. Halk Arasındaki Bazı Kullanımlar

Modern Türk şiirinin bazı şairlerinde bazı halk kullanımlarının belirginliği şiir taramaları sonucunda görülmektedir. Bu şairlerden biri de Nevzat Yalçın’dır. Yalçın’ın şiirlerinde bu ifadelere bariz bir şekilde yer verilmektedir. Örneğin *Her Yaz* adlı şiirde halk arasında bir şeyin en önemli hususu olarak kullanılan “nirengi noktası”

“Bir al nirengi noktasında gözüm, sevinçten sarhoşum.” (Yalçın, 1977, s. 49)

şeklinde kullanılmıştır. Yine halk içinde cin, peri gibi metafizik varlıklar için kullanılan “iyi saatte olsunlar” ifadesine ise *Vicdan Azabı* şiirinin,

“Eksik olmaz iyi saatte olsunlar uykumdan” (Yalçın, 1977, s. 58)

mısraında yer verilmiştir. *Gölgem* şiirinin,

“Anca beraber

Kanca beraber dedik de” (Türk, 2015, s. 105)

mısralarında ise “her ne olursa olsun, iyide de kötude de beraberiz” anlamında kullanılan bir ifadeye yer verilmiş olup, aynı ifade *Uzak Zamanda Bir Çocuk* şiirinde de geçmektedir:

“Anca beraberdik, kanca beraber...” (Türk, 2015, s. 134)

Burada yer aldığı gibi buna benzer ifadeler Nevzat Yalçın şiirinde çokça geçmektedir.

2.8. Dilbilgisi Hataları

Nevzat Yalçın şiirinde dilbilgisi ile ilgili kuralların hemen her şiirde hatalı olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu, bir diğer Hisar şairi Coşkun Ertepinar’ın *Hayal Edecek Halin Varsa* şiirinin,

Hisar Şairlerinden Nevzat Yalçın Şiirinde Ön Plana Çıkan Unsurlar

“İşte herşey darmadağın, herşey kırık dökük..” (Ertepinar, 1949, s. 55)

mısraında geçen “herşey” sözcüğünün bitişik yazılışı ve mısra sonunda üç nokta yerine iki nokta kullanılması gibi, bir başka Hisar şairi Feyzi Halıcı’nın Gerçek dörtlüğünde geçen

“Acı gerçek bu mu, terkedilmiş liman mıyım?” (Halıcı, 1997, 151)

mısraındaki ayrı yazılması gereken “terkedilmiş” birleşik fiilinin bitişik yazılması gibi Nevzat Yalçın şiirinde de çokça dilbilgisi hatası bulunmaktadır. Örneğin *Pancur* şiirinin,

“Bir kesik baştan damlıyan kan...” (Yalçın, 1969, s. 42)

mısraında damlayan yerine “damlıyan” şeklinde sesin daraltılarak kullanımı, *Rüyam*’ın

“Bir de sen terkedince dünyamı” (Yalçın, 1969, s. 57)

şeklindeki mısraında görüldüğü üzere sözcüğün birleşik yazımı, *Kadınların Şarkısı*’nın,

“En olmayacak limanlardan mendil salladık;” (Yalçın, 1977, s. 63)

mısraında yine kelimenin farklı yazımı, sesin daraltılarak kullanımı dilbilgisi hatalarına örnek olarak verilebilir. Ancak zamansal hususlar dikkate alındığında bu kullanımın salt bu şairlere özgü olmadığı dönemsel bir özellik olduğu söylenebilir. Ayrıca Ertepinar ve Halıcı’daki dilbilgisi hatalarının daha nadir Yalçın’daki hataların ise çok daha fazla olduğunu söylemek gerekecektir.

2.9. El Kullanımının Belirginliği

El uzvu ve şiir denildiği zaman ilk akla Sezai Karakoç’un *Monna Rosa* şiirinde geçen

“Ellerin, ellerin ve parmakların

Bir nar çiçeğini eziyor gibi...

Ellerinden belli olur bir kadın.

Denizin dibinde geziyor gibi

Ellerin, ellerin ve parmakların.” (Karakoç, 2003, s. 14)

mısraları akla gelmektedir. İnsanın elleri dikkate alındığı zaman erkek eliyle kadın elinin farklılığı görülecektir. Erkek eli daha kabayken kadın eli ise daha narindir. Kişinin yüzü hiç görülme dahi ellerine bakıldığı zaman onun kadın yahut erkek olduğu anlaşılacaktır. El uzvunun belirgin olarak görüldüğü şairlerden biri de Nevzat Yalçın’dır. Bu, Vazo – Kadın şiirinde bariz bir şekilde görülmektedir:

“Kırılmalı eller, kırılmalı

...

Hoyrat ellerde vazom, pul pul, paramparça

...

Ve seni yapmış Büyük Usta’nın öpülesi elleri

...

Hoyrat ellerin döktüğünü, kırdığımı

Ben, dost ellerimle yapacağım.

...

Usta ellerimle seni Ben öreceğim.” (Yalçın, 1969, s. 13, 14)

Sone 5'te ise eller çocuk olan şaire aittir. Şiirde bu husus masumiyeti verirken ayna ise fiziksel özelliğinden dolayı sonsuzluğu vermektedir:

“O çocuk ellerimin tuttuğu engin ayna,

Şimdi sonsuzluğu bir cam kırığından içecek;” (Yalçın, 1977, s. 15)

Nevzat Yalçın'ın bir başka şiiri olan *Siyah Güller*'de de eller görülmektedir:

“Uzanır elleri suç damlayan ellerimize,” (Türk, 2015, s. 75)

Bu hususun bir başlık olarak verilmesinin sebebi ise Yalçın'ın şiirinin birçok yerinde, okuyucunun dikkatini çekercesine el uzvunu kullanılmasından dolayıdır.

SONUÇ

Nevzat Yalçın, Hisar dergisi etrafında toplanan şairler topluluğunun bir üyesi olup şiir dünyamızda adı layıkıyla anılmamış şairlerden biridir. Kıbrıslı bir şair olan Yalçın, memleketini de şiirine yansıttığı gibi bu izlek onun gelenekle olan ilişkisiyle de alakalı olarak şiirine yansımıştır. Hisar dergisi de onu etkilemiş olup yine bu derginin belki de en önemli kişisi/şairi sayılabilecek olan Mehmet Çınarlı da şiirine girmiştir. Nevzat Yalçın, şiirinde birçok temayı kullanmış olup bazı unsurlar ise çok daha belirgindir. Bu çalışmada Nevzat Yalçın için bazı renklerin önemli olduğu, birçok şairde görülen sevgili izleğinin onda da görüldüğü, eskinin itibarının daha az olduğu bir dönemde şiirine geleneği bariz bir şekilde soktuğu anlaşılmıştır. Dönemi itibariyle gördüğü ve yönetiminden memnun olmadığı bazı siyasetçilere çekinmeden eleştiriler yaptığı, şairin bir başka eleştiri yönünün ise Batı olduğu görülmüştür. Yalçın'ın mitolojiyi bildiği ve okuyucunun da onun ilgili şiirlerini anlaması için mitoloji bilgisinin olması gerektiği de saptanmıştır. Ayrıca halk ifadelerine yer vermesi onun toplumdan uzak olmadığını da göstermektedir. Şiirlerindeki dilbilgisi hatalarının ise dönemselsel bir özellik olduğu ifade edilebilir. Son olarak ise kadına olan ilgiden dolayı şairde el kullanımının belirginliği ortaya çıkarılmıştır.

KAYNAKÇA

- AKIN, G. (2004). *Kırmızı karanfil 1956-1971-toplu şiirler-I*. (3. Basım). İstanbul: YKY.
- ANN, N. (2002). *Ruhsal renginiz ve hayatınızın anlamı-auranızın renklerini ve hayat renginizi keşfedin*. (Çev. Arzu Kesçi). İstanbul: Ötesi Yayıncılık.
- BOSTAN, İ. (2007). “Piyâle Paşa”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul, C. XXXIV, s.s. 296-297.
- BOZDEMİR, B. S. (2014). *Renk'lerin dünyası*. Ankara: St Clements University Türkiye Yayınları.
- ÇETİN, N. (2004). *Yeni Türk şiirinde geleneğin izleri*. Ankara: Hece Yayınları.
- ÇINARLI, M. (1998). “Hisar”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul, C. XVIII, s.s. 127-128.
- EMİROĞLU, E. (2011). *Türkiye'de edebiyat toplulukları*. (4. Basım). Ankara: Akçağ Yayınları.
- ERTEPINAR, C. (1949). *Dönülmez zaman için*. İskenderun: Özvatan Basımevi.

Hisar Şairlerinden Nevzat Yalçın Şiirinde Ön Plana Çıkan Unsurlar

- EYİCE, S. (1992). “*Câfer Paşa Camii*”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul, C. VI, s.s. 554-555.
- HALICI, F. (1997). *Dörtlemeler-şiiirler*. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- İLHAN, A. (2003). *Kimi sevsem sensin*. (2. Basım). İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- KARAKOÇ, S. (2003). *Gün doğmadan-şiiirler*. (3. Basım). İstanbul: Diriliş Yayınları.
- KAVAS, A. (2009). “*Sömürgecilik*”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul, C. XXXVII, s.s. 394-397.
- KUTLUER, İ. (1991). “*Aşk*”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul, C. IV, s.s. 17-18.
- KÜTÜKOĞLU, B. (2003). “*Lala Mustafa Paşa*”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, Ankara, C. XXVII, s.s. 73-74.
- OKAY, M. O. (1992). “*Beyatlı, Yahya Kemal*”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul, C. VI, s.s. 35-39.
- ÖRGEN, E. (2010). *Türk şiirinde gelenek-Cumhuriyet dönemi Türk şiiri*. Konya: Palet Yayınları.
- SEARS, K. (2022). *Mitoloji 101-eski Yunan ve Roma mitolojisi hakkında bilmeniz gereken her şey*. (13. Basım). (Çev. Ekin Duru). İstanbul: Say Yayınları.
- TÜRK, H. (2015). *Nevzat Yalçın yayınlanmamış şiirler*. Giresun: Bizim Büro Matbaa Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti.
- TÜRK, H. (2017). *Bir hisar şairi: Nevzat Yalçın-hayatı-sanatı-eserleri*. Erzurum: Fenomen Yayıncılık.
- YALÇIN, N. (1969). *A' sokağı*. Ankara: Hisar Yayınları.
- YALÇIN, N. (1977). *Güneş ve adam*. İstanbul: Hisar Yayınları.

İnternet Kaynakları

- Doğan Z. (15 Mayıs 2000). Demirel baş ombudsman seçilebilir. *Milliyet*, Web: <https://www.milliyet.com.tr/the-others/demirel-bas-ombudsman-secilebilir-5319479> adresinden 7 Temmuz 2022'de alınmıştır.
- Ergin, S. (23 Ağustos 1997). Tarikat iftari bardağı taşırdı. *Hürriyet*, Web: <https://www.hurriyet.com.tr/tarikat-iftari-bardagi-tasirdi-39260952> adresinden 7 Temmuz 2022'de alınmıştır.
- Hürriyet. (8 Kasım 2012). *Yahya Demirel Ankara'da öldü*. Web: <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/yahya-demirel-ankarada-oldu-21881385> adresinden 7 Temmuz 2022'de alınmıştır.
- NTV. (27 Ağustos 2009). *Kaddafi'nin meşhur çadırı Erbakan'dan Sarkozy'ye, Balier'den Berlusconi'ye*. Web: <https://www.ntv.com.tr/galeri/dunya/yangin-atinayi-tehdit-ediyor,Od5oB7yVFUmFp5F78v40XA/TF0iO3IQ3EuYcnZzJ7iQVA> adresinden 7 Temmuz 2022'de alınmıştır.